

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS Freonas R-410A

Pagal ES reglamentą Nr. 453/2010

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS/PREPARATO IR ĮMONĖS PAVADINIMAS**Pavadinimas:** Freonas R-410A, HFC-410a.**Cheminės medžiagos grupė:** halogenintas angliavandenilis.**Naudojimo sritis:** šaldymo agentas pramoninei šaldymo įrangai.**Tiekėjas:** UAB „FREOLITUS“

Centrinė 1D, Ramučiai LT-54464 Kauno raj. Lietuva

Tel. +370 37 373568 fax. +370 37 373586; info@freolitus.lt; www.freolitus.lt**Telefonas skubiai informacijai suteikti:**Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras: tel. +370 5 2362052; faksas +370 5 236 21 42, el. paštas info@tox.lt, Šiltnamių 29, LT-2043 Vilnius

Avarinės tarnybos: 112

2. GALIMI PAVOJAI

Šis produktas neklasifikuojamas kaip pavojingas. ES direktyva 1999/45/EC.

Poveikis žmogui:

Labiausiai pavojingos medžiagos savybės: atviroje erdvėje nėra pavojingas. Pasižymi silpnu narkotizuojančiu poveikiu. Esant didelėm garų koncentracijoms sukelia dirginantį poveikį gleivinei, odai ir gali sukelti širdies- kraujagyslių sutrikimus.

Kadangi dujos sunkesnės už orą, jos kaupiasi prie grindų, žemumose, rūsiuose ir kanaluose. Tokiu būdu žmogus negalės kvėpuoti dėl degonies trūkumo. Medžiagai skylant susidaro žmogui pavojingos medžiagos: vandenilio fluoridas, anglies monoksidas ir fluorofosgenas.

Pastebimi simptomai ir požymiai:

Patekus ant odos skysčiai gali sukelti odos audinių nušalimus: jautrumo praradimas, odos paraudonavimas, puslių atsiradimas. Įvykus ketvirto laipsnio nudegimui: audinių apmirimas.

Patekimas į akis: akies obuolio paraudimas, rainelės apšalimas.**3. SUDĖTIS/INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS****Cheminis – firminis pavadinimas:** Freonas R410a (Genetron AZ-20).**Sudėtis:**

Pentafluoretanas – 50%.

Cas numeris: 354-33-6

EINECS numeris: 206-557-8

Difluormetanas – 50%.

Cas numeris: 75-10-5

EINECS numeris: 200-839-4

Klasifikacija:

F+; R12

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Įkvėpus: grynas oras, kvėpuoti deguonimi, ramybė, šiluma. Nustojus kvėpuoti daryti dirbtiną kvėpavimą. Sudirginus kvėpavimus takus ir ryklę – praskalauti 2% sodos tirpalu. Nesukelti vėmimo. Kreiptis į medikus.

Esant kontaktui su oda: Patekus ant odos skysčiui, jis gali sukelti odos audinių nušalimus. Pažeistą vietą praplauti odą šiltu vandeniu ir muilu, o atsiradus pūslėms – uždėti aseptinį tvarstį. Kreiptis į medikus.

Patekus į akis: Gausiai plauti po tekančiu vandeniu, įlašinti akims skirtų dezinfekuojančių lašų. Nedelsiant išimti kontaktines lentes, jeigu žmogus jas nešioja. Nedelsiant kreiptis į medikus.

Nurijus: produktas yra dujinės fazės, todėl nuryti jo nėra įmanoma.

Informacija medikams: nenaudoti adrenalino ar kitų narkotinio poveikio turinčių medžiagų.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Charakteristika: Esant atmosferinėms sąlygoms, R-410a yra nepavojingas gaisrui ir sprogimui. Tikrai dėl padidėjusios aplinkos temperatūros, talpyklų slėgis gali padidėti iki kritinės talpų gamintojų skaičiuotos ribos ir taip sukelti talpos suirimą. Taip pat esant tam tikram sąlygom, gali susidaryti dujų – oro sproguos mišinys. Iš abiejų komponentų, esančių mišinyje, tikrai difluormetanas teoriškai gali sudaryti tokį mišinį.

Termodestrukcija: esant aukštai temperatūrai išsiskiria pavojingos medžiagos: anglies monoksidas, vandenilio halogenidai ir kiti.

Asmeninės apsaugos priemonės: Dujokaukė ir dujų nepraleidžianti hermetiška apranga.

Gesinimo specifika: esant galimybei, tarą pašalinti iš gaisro apimtos patalpos. Pilti didelį kiekį vandens. Tinka visi įprastiniai gesintuvai: milteliniai, anglies dioksido ir putų. Netinkama gesinimo priemonė – labai stipri vandens srovė.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Vengti medžiagos patekimo ant akių ir odos.

Personalo veiksmai: užsivilkti apsauginį kostiumą ir dujokaukę. Pašalinti ugnies židinį. Esant intensyviai dujų nutekėjimui suteikti galimybę išeiti dujoms į lauką. Izoliuoti rajoną, kol dujos pilnai neišsisklaidys. Gaisro atveju jei galima reikia šaldyti balionus. Nesiartinti prie balionų. Nerūkyti.

Pasekmių likvidavimas:

Patalpos išvėdinimas.

Aplinkos apsauga:

Užterštą dirvožemį ir kitą plotą apipilti absorberiais ir juos vėliau atitinkamai utilizuoti.

Pasekmių likvidavimas: Patalpos išvėdinimas.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Saugumo priemonės dirbant su medžiaga:

Patalpoje turi būti įrengta ištraukiamoji ventiliacija. Visa armatūra ir vamzdynas turi būti hermetiški.

Saugojimo sąlygos:

Uždaros patalpos, apsauga nuo tiesioginių saulės spindulių.
Patalpoje pagal galimybes palaikyti pastoviai neaukštą temperatūrą, ne aukštesnę negu +50°C.
Nesuderinamos medžiagos: šarmai, alkoholiatai ir vanduo.
Sandėliai turi būti pažymėti skiriamuoju ženklu “Nedegios suspaustos dujos”.
Medžiagos, naudojamos talpų gamybai – plienas ir nerūdyjantis plienas. Netinkamos medžiagos – įvairių rūšių plastikas ir plienas, legiruotas daugiau negu 2% magnio.

8. POVEIKIO PREVENCIJA/ASMENS APSAUGA

Ribinė koncentracija: nėra.

Priemonės , užtikrinančios produkto kiekį, neviršinantį leistinų koncentracijų:
hermetinės transportavimo taros, nekelti temperatūros aukščiau 100°C.

Personalo apsaugos priemonės:

Bendros rekomendacijos: visais įmanomais metodais apsaugoti personalą nuo suskystintų dujų patekimo ant odos ir akių. Sukomplektuoti darbinus – apsauginius drabužius, akinius (EN166 specifikacija), odinės pirštines ir batus. Jeigu yra tikimybė skysčio purslų atsiradimas – būtina nešioti apsauginį veido skydą. Būtina laikytis asmeninės higienos taisyklių. Darbo vietoje nerūkyti, nevalgyti ir negerti.

Organų apsauga:

Kvėpavimo takų apsauga: esant įprastom sąlygom papildomų priemonių imtis nereikia, avarinėse situacijose – dujokaukė. Būtina atkreipti dėmesį į dujokaukės tinkamumą ir atsparumą halogenintų angliavandenilių poveikiui.

Reikalavimai sandėliavimo patalpoms:

Patalpa turi būti gerai ventiliuojama. Esant galimybei, įrengti nuotėkio daviklius, kurie signalizuotų apie dujų nutekėjimą ir priverstinai įjungtų ištraukiamąją ventiliaciją.

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Fizinis būvis: dujos.

Spalva: bespalvis.

Kvapas: silpnas chloroformo kvapas

Virimo temperatūra: -48,5°C.

Lydymosi temperatūra: nėra duomenų.

Normaliomis sąlygomis nedegus.

Kritinė temperatūra: +71,36°C

Kritinis slėgis: 49,03 bar.

Skyščio tankis esant 21°C: 1.08 g/cm³

Suskystintų dujų tankis esant 20°C: 1.083 g/1000cm³

Sočių garų slėgis esant 20°C: 13,43 bar

Sočių garų slėgis esant 50°C: 29,63 bar

Tirpumas vandenyje esant 20°C: 1,5 g/l.

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Bendros savybės:

esant normaliom sąlygom visiškai inertiškas.

Transformacija:

transformuojasi į vandenilio fluoridą ir anglies oksidus ir fluorofosgeną.

Pavojingi destrukcijos produktai:

vandenilio fluoridas, anglies monoksidas ir fluorofosgenas.

Sąlygos, iššaukiančios pavojingus pakitimus: aukšta temperatūra, kontaktas su šarminiais ir žemės šarminiais metalais. Miltelių pavidalo aliuminis ir cinkas sukelia skilimo reakciją. Kontaktas su stipriais oksidatoriais (tokiais kaip kalio permanganatas, kalio perchloratas ir panašiai) gali sukelti sprogamą.

Terminės destruktijos temperatūra: > 250°C.

11. TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA

Šaldymo agento toksiškumą apibūdina abi sudedamosios dalys: freonas R125 ir freonas R32. Bandymai buvo atliekami su žiurkėmis.

Aštrus tokšiskumas įkvėpus:

Dozės (koncentracijos): 800000 ppm, 4 valandos. Komponentė – freonas R125.
520000 ppm, 4 valandos. Komponentė – freonas R32.

Praktinė informacija:

Poveikis akim ir odai: Pasižymi dirginančiomis savybėmis. Staigus produkto garavimas nuo odos paviršiaus gali sukelti stiprius nušalimus.

Poveikis kvėpavimo takams: Pasižymi dirginančiomis savybėmis, gali sukelti širdies aritmija.

Kitos poveikio pasekmės:

Vėžinių susirgimų nesukelia.
Kumuliatyvumas silpnas.
Genetinis - mutageninis poveikis: nėra.
Koncerogeninis poveikis: nėra.
Poveikis reprodukcijai: nėra.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Bendra charakteristika: vengti patekimo į aplinką.

Transformacija aplinkoje:

Biologinis suardymas. T = 5% per 28 dienas

Ozono ardymo potencilas ODP = 0,0 (ODP R11=1).

Šiltnamio efekto koefecientas GWP_{CO2} = 1720 (GWP CO₂=1).

Bioakumuliacija:

Aplamai produktas nepasižymi neigiamu poveikiu dėl kelių priežasčių: labai mažas poveikis vandens gyvūnijai, produktas lakus, oganizmai medžiagos neakumuliuoja.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Šios atliekos priskiriamos pavojingoms atliekoms.

Šalinti atliekas pagal vietos administracijos reikalavimus

Preparato atliekos: Rekomenduojama šalinti autorizuotose įmonėse kaip pavojingą atlieką, vadovaujantis EU direktyva 91/689/EC. Atliekų statistinės klasifikacijos kodas pagal EWC: 14 06 01.

Užterštos pakuotės:

Produktas pakuotėje (slėginiuose induose) nesikaupia. Slėginį indą gražinti tiekėjui arba gamintojui.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

Transporto priemonės rūšys: geležinkelio, automobilių, jūros.

Automobilių transportas:

Klasė: 2. Klasifikacijos kodas: 2/2A.

UN-Nr. 3163

Pavojingumo kortelė: 2.2. Suskystintos dujos: pentafluormetano ir difluormetano mišinys.

Jūrų transportas:

Klasė: 2.2.

UN-Nr. 3163

Pavojingumo kortelė: 2.2. Suskystintos dujos: pentafluormetano ir difluormetano mišinys.

Oro transportas:

Klasė: 2.2.

UN-Nr. 3163

Pavojingumo kortelė: 2.2. Suskystintos dujos: pentafluormetano ir difluormetano mišinys.

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

Šiuo metu priimtos ir pasirašytos Vienos konvencijos ir Monrealio protokolai, liečiantys ozoną ardančias medžiagas. Freonas R-410A priskirtas medžiagoms, kurios turi pakeisti didelį poveikį ozono sluoksniui turinčias medžiagas.

Žymėjimas pagal ES direktyvas 1999/45/EC.

Papildoma informacija:

Nepavojinga medžiaga ar preparatas pagal ES direktyvas 67/548/EEC arba 1999/45/EC.

Produktas neprivalo būti žymimas pagal ES direktyvas arba atitinkamus nacionalinius įsakus.

Kiti įsakai:

Naudojamas tik pramoniniais tikslais.

Tik profesionaliems vartotojams.

ES įsakas 842/2006/EC.

16. KITA INFORMACIJA

Informacija, pateikta duomenų saugos lape, yra atitinkanti paskutinius duomenis, informacija ir žinias šios informacijos paskelbimui datai. Informacija pateikiama kaip saugios prekybos, vartojimo, saugojimo, transportavimo nuoroda ir nenaudojama kaip garantijos ar kokybės specifikacija. Informacija pateikta tik apie specifinę medžiagą ir netinkama, kai ši medžiaga naudojama kartu su kitomis medžiagomis ar procesuose, nepamintose tekste. Galutinė atsakomybė už produkto tinkamą naudojimą tenka vartotojui.

Šia informacija negalima suteikti garantijos specifinėms medžiagos savybėms.

UAB Freolitus neprisiima jokios atsakomybės dėl avarių ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.